

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 16. marca 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné vlastníctvo – Ochrana práv k odrodám rastlín – Nariadenie (ES) č. 2100/94 – Výnimka stanovená v článku 14 ods. 3 – Článok 94 ods. 2 – Porušenie práv – Právo na náhradu škody – Nariadenie (ES) č. 1768/95 – Článok 18 ods. 2 – Náhrada škody – Minimálna paušálna suma vypočítaná na základe štvornásobku licenčného poplatku – Právomoc Európskej komisie – Neplatnosť“

Vo veci C-522/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Falcký vyšší krajský súd Zweibrücken, Nemecko) z 18. augusta 2021 a doručený Súdnemu dvoru 24. augusta 2021, ktorý súvisí s konaním:

MS

proti

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos, sudcovia L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin a O. Spineanu-Matei (spravodajkyňa),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: S. Beer, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. júla 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- MS, v zastúpení: N. Küster, Rechtsanwalt,
- Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH, v zastúpení: E. Trauernicht a K. von Gierke, Rechtsanwälte,
- Európska komisia, v zastúpení: A. C. Becker, B. Eggers a G. Koleva, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. októbra 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti článku 18 ods. 2 nariadenia Komisie (ES) č. 1768/95 z 24. júla 1995, ktoré ustanovuje pravidlá poľnohospodárskych výnimiek pre potreby článku 14 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2100/94 o ochrane práv odrôd rastlín v spoločenstve (Ú. v. ES L 173, 1995, s. 14; Mim. vyd. 03/018, s. 63), zmeneného nariadením Komisie (ES) č. 2605/98 z 3. decembra 1998 (Ú. v. ES L 328, 1998, s. 6; Mim. vyd. 03/024, s. 162) (ďalej len „nariadenie č. 1768/95“), vzhľadom na článok 94 ods. 2 prvú vetu nariadenia Rady (ES) č. 2100/94 z 27. júla 1994 o právach spoločenstva k odrodám rastlín (Ú. v. ES L 227, 1994, s. 1; Mim. vyd. 03/016, s. 390).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi MS a Saatgut Treuhandverwaltungs GmbH (ďalej len „STV“) vo veci výpočtu výšky náhrady škody, ktorá tejto poslednej uvedenej spoločnosti vznikla v dôsledku protiprávneho pestovania odrody ozimného jačmeňa KWS Meridian zo strany MS.

Právny rámec

Nariadenie č. 2100/94

- 3 Článok 11 nariadenia č. 2100/94 s názvom „Nárok na práva spoločenstva k odrodám rastlín“ v odseku 1 stanovuje:

„Nárok na práva spoločenstva k odrodám rastlín má osoba, ktorá odrodu vyšľachtila alebo objavila a vyvinula, alebo jej právny nástupca. Táto osoba aj jej právny nástupca sa ďalej spoločne nazývajú iba „šľachtiteľ“.“
- 4 Článok 13 tohto nariadenia s názvom „Práva majiteľa práv spoločenstva k odrodám rastlín a zakázané konanie“ v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Vlastníctvo práv spoločenstva k odrodám má za účinok, že majiteľ alebo majitelia práva spoločenstva k odrodám, ďalej nazývaní iba „majitelia“, majú nárok na vykonávanie činností stanovených v odseku 2.

2. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 15 a 16, si nasledujúce činnosti, týkajúce sa množiteľského materiálu odrôd alebo zozberaného materiálu chránenej odrody, ďalej spoločne nazývané iba „materiál“, vyžadujú povolenie majiteľa:

 - a) výroba alebo reprodukcia (množenie);

...

Vydanie povolenia majiteľa môže podliehať podmienkam a obmedzeniam ním určeným.

3. Ustanovenia odseku 2 sa vzťahujú na zozberaný materiál, iba ak tento bol získaný nepovoleným použitím množiteľského materiálu odrody chránenej odrody a pokiaľ majiteľ nemal primeranú možnosť vykonať svoje právo vzhľadom na daný množiteľský materiál odrody.“

5 Článok 14 uvedeného nariadenia s názvom „Výnimka z práv spoločenstva k odrodám rastlín“ stanovuje:

„1. Napriek článku 13 [ods. 2] a s cieľom ochrany poľnohospodárskej výroby sa poľnohospodárom povoľuje používať s cieľom rozmnožovania (pestovania) na poli na ich vlastnej poľnohospodárskej usadlosti produkt zberu, ktorý získali na ich vlastnej poľnohospodárskej usadlosti sadením množiteľského materiálu odrody inej, než je hybridná alebo syntetická odroda, chránenej právom spoločenstva k odrodám rastlín.

2. Ustanovenia odseku 1 sa vzťahujú výhradne na nasledujúce druhy poľnohospodárskych rastlín:

...

b) Obilniny:

...

Hordeum vulgare L. – Jačmeň

...

3. Podmienky na nadobudnutie účinnosti výnimky stanovenej v odseku 1 a ochrany oprávnených záujmov šľachtiteľov a poľnohospodárov pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia sa stanovujú vo vykonávacích predpisoch podľa článku 114 na základe týchto kritérií:

- úroveň poľnohospodárskej usadlosti poľnohospodára nesmie byť, v rozsahu potrebnom pre potreby farmy, žiadnym spôsobom kvantitatívne obmedzená,
- poľnohospodár môže sám alebo prostredníctvom jemu poskytnutých služieb spracovať produkt zberu s cieľom sadenia bez toho, aby boli dotknuté určité obmedzenia, týkajúce sa organizácie spracovania daného produktu zberu, ktoré môžu členské štáty stanoviť najmä s cieľom zabezpečenia totožnosti vstupného a výstupného produktu spracovania,
- malí poľnohospodári nie sú povinní platiť majiteľovi žiadnu odmenu...;
- ...
- ostatní poľnohospodári sú povinní majiteľovi platiť spravodlivú odmenu, ktorá bude zreteľne nižšia než čiastka účtovaná za licencovanú produkciu množiteľského materiálu tej istej odrody v tej istej oblasti; prihliadajúc na rozsah, v ktorom sa pre príslušnú odrodu bude využívať výnimka ustanovená v odseku 1, môže sa konkrétna výška tejto odmeny časom meniť,
- sledovanie dodržiavania ustanovení tohto článku alebo ustanovení prijatých podľa tohto článku je výhradnou zodpovednosťou majiteľov; pri organizovaní takéhoto sledovania nesmú majitelia žiadať o pomoc úradné orgány,

– na požiadanie majiteľov im poľnohospodári a prevádzajúci spracovateľské služby poskytnú príslušné informácie; príslušné informácie môžu rovnako poskytnúť aj úradné orgány podieľajúce sa na sledovaní poľnohospodárskej výroby, ak tieto informácie získali bežným plnením ich úloh, bez dodatočného zaťaženia alebo nákladov. ...“

6 Článok 94 toho istého nariadenia s názvom „Porušovanie práv“ znie takto:

„1. Majiteľ môže zažalovať kohokoľvek, kto:

a) v súvislosti s odrodou, pre ktorú bolo udelené právo spoločenstva k odrodám rastlín, vykoná bez oprávnenia niektorú z činností uvedených v článku 13 [ods. 2], alebo

...

s cieľom dosiahnutia zákazu takéhoto porušovania jeho práv, zaplatenia primeraného odškodnenia [spravodlivej odmeny – *neoficiálny preklad*] alebo oboch možností súčasne.

2. Ktokoľvek, kto takto konal, či už úmyselne alebo z nedbanlivosti, je taktiež zodpovedný za náhradu akýchkoľvek ďalších škôd, ktoré boli majiteľovi spôsobené takýmto konaním. V prípade nevedomej nedbanlivosti možno nárok na náhradu škôd znížiť tak, aby zodpovedal takejto nevedomej nedbanlivosti, avšak nikdy nie tak, aby náhrada škôd bola nižšia než výhoda, ktorú spôsobením škôd získala osoba, ktorá práva majiteľa porušila.“

7 Článok 114 nariadenia č. 2100/94 s názvom „Ostatné vykonávacie predpisy“ v odseku 1 stanovuje:

„[Na účely] uplatňovania tohto nariadenia sa prijímú podrobné vykonávacie predpisy. ...“

Nariadenie č. 1768/95

8 Nariadenie č. 1768/95 bolo prijaté na základe článku 114 nariadenia č. 2100/94.

9 Článok 5 nariadenia č. 1768/95, nazvaný „Výška odmeňovania“, stanovuje:

„1. Výška primeraných [spravodlivých – *neoficiálny preklad*] odmien odvádzaných majiteľovi v zmysle článku 14 ods. 3, štvrtej zarážky [nariadenia č. 2100/94] môže byť predmetom zmluvy medzi majiteľom a farmárom.

2. Pokiaľ takáto zmluva nebola uzavretá alebo neplatí, výška odmien je primerane nižšia ako zisk z licenčnej produkcie [zreteľne nižšia ako suma účtovaná za licencovanú produkciu – *neoficiálny preklad*] množiteľského materiálu najnižšej úradne certifikovanej kategórie, tej istej odrody na tom istom území.

...

4. Pokiaľ podľa odseku 2 úroveň náhrady podlieha dohodám medzi organizáciami majiteľov chránených odrôd a poľnohospodármi,... dohodnuté úrovne náhrad [odmien – *neoficiálny preklad*] sa budú používať ako usmernenia pre určenie náhrady [odmeny – *neoficiálny preklad*], ktorá sa má vyplatiť v určitej oblasti a pre príslušné druhy, ak sú tieto ich úrovne náhrad [tieto úrovne odmien – *neoficiálny preklad*] a podmienky hlásené Komisii písomnou formou

oprávnenými zástupcami príslušných organizácií a ak na tomto základe dohodnuté úrovne náhrad [odmien – *neoficiálny preklad*] a podmienky boli uverejnené...

5. Pokiaľ podľa odseku 2 sa dohoda, ako sa na ňu odkazuje v odseku 4, neuplatňuje[,] náhrada [odmena – *neoficiálny preklad*], ktorá má byť vyplatená, bude predstavovať 50 % z čiastok, ktoré sú účtované [za] licencovanú výrobu množiteľského materiálu, ako je to špecifikované v odseku 2.

Napriek tomu, ak členský štát oznámil Komisii pred 1. januárom 1999 bezprostredne blízke uzavretie dohody, ako to ustanovuje odsek 4, medzi príslušnými organizáciami založenými na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, náhrada [odmena – *neoficiálny preklad*], ktorá sa má vyplatiť v určitej oblasti a pre príslušné druhy, bude 40 % namiesto uvedených 50 %, ale iba ak bude poľnohospodárska výnimka uplatnená pred zavedením takejto dohody, a nie neskoršie než 1. apríla 1999.

...“

- 10 Článok 17 tohto nariadenia s názvom „Priestupky [Porušovanie práv – *neoficiálny preklad*]“ stanovuje:

„Majiteľ môže uplatniť práva vyplývajúce z ochrany práv odrôd rastlín v rámci spoločenstva voči osobe, ktorá porušuje ktorúkoľvek podmienku alebo obmedzenie súvisiace s výnimkou v zmysle článku 14 [nariadenia č. 2100/94,] ako je uvedené v tomto nariadení.“

- 11 Článok 18 uvedeného nariadenia, nazvaný „Špeciálne požiadavky [Osobitné opravné prostriedky – *neoficiálny preklad*] občianskeho práva“, stanovuje:

„1. Osoba uvedená v článku 17 môže byť žalovaná majiteľom za nesplnenie si povinností v zmysle článku 14 ods. 3 [nariadenia č. 2100/94] podľa toho ako je uvedené v tomto nariadení.

2. Ak takáto osoba opakovane a úmyselne porušuje povinnosti v zmysle článku 14 ods. 3 štvrtej zarážky [nariadenia č. 2100/94] v prípade jednej alebo viacerých odrôd toho istého majiteľa, záväzok nahradiť majiteľovi akékoľvek ďalšie škody v zmysle článku 94 ods. 2 [nariadenia č. 2100/94] musí pokryť minimálne časť sumy vypočítanej [zahŕňať aspoň paušálnu sumu vypočítanú – *neoficiálny preklad*] na základe štvornásobného priemeru sumy účtovanej za licenčnú produkciu zhodnú s množstvom [na základe štvornásobku priemernej sumy účtovanej za licencovanú produkciu množiteľského materiálu – *neoficiálny preklad*] chránenej odrody rastlinného druhu v tej istej oblasti, bez obmedzenia náhrady akejkoľvek ďalšej škody.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 12 STV je združenie majiteľov chránených odrôd rastlín, ktoré jeho členovia poverili ochranou svojich práv a najmä tým, aby konajúc vo vlastnom mene predkladalo žiadosti o informácie, ako aj žiadosti o platby.
- 13 MS je poľnohospodár, ktorý v priebehu štyroch hospodárskych rokov 2012/2013 až 2015/2016 pestoval odrodu ozimného jačmeňa KWS Meridian, chránenú podľa nariadenia č. 2100/94.

- 14 STV podala žalobu, ktorou sa domáhala najmä informácií o tomto pestovaní. MS poskytol po prvýkrát v konaní pred prvostupňovom súdom údaje týkajúce sa spracovania osiva ozimného jačmeňa odrody KWS Meridian za tieto štyri hospodárske roky, konkrétne v príslušnom poradí množstvá 24,5, 26,34 a 45,4 metrických centov osiva.
- 15 MS teda zaplatil za hospodárske roky 2013/2014 až 2015/2016 sumy zodpovedajúce poplatku za licencované používanie osiva ozimného jačmeňa odrody KWS Meridian, vypočítané rovnakým spôsobom, ako sa počítali za hospodársky rok 2015/2016, pričom táto suma zodpovedala spravodlivej odmene v zmysle článku 94 ods. 1 nariadenia č. 2100/94.
- 16 STV požadovalo za tri predmetné hospodárske roky zaplatenie dodatočnej náhrady škody vo výške štvornásobku tohto poplatku z titulu náhrady škody upravenej v článku 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 v spojení s článkom 18 ods. 2 nariadenia č. 1768/95 (ďalej len „sporné ustanovenie“), pričom od tejto sumy odpočítalo sumu zodpovedajúcu uvedenému poplatku, ktorý MS zaplatil za tieto tri hospodárske roky.
- 17 MS spochybnil nárok STV na takúto platbu. V tejto súvislosti tvrdil v podstate, že škoda spôsobená združeniu STV bola nahradená zaplatením spravodlivej odmeny v zmysle článku 94 ods. 1 nariadenia č. 2100/94 namiesto zaplatenia dlžnej sumy za pestovanie určenej podľa článku 5 ods. 5 nariadenia č. 1768/95. Taktiež tvrdil, že uloženie všeobecnej a dodatočnej sankčnej náhrady škody nie je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora.
- 18 Rozsudkom zo 4. decembra 2020 Landgericht Kaiserslautern (Krajinský súd Kaiserslautern, Nemecko) v podstate vyhovel návrhu STV, pričom spresnil, že odkazuje na „jasné znenie“ sporného ustanovenia.
- 19 MS podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Falcký vyšší krajinský súd Zweibrücken, Nemecko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Podľa MS treba sporné ustanovenie vyhlásiť za neplatné z toho dôvodu, že nie je v súlade s článkom 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94, ktorý nepovoľuje, aby sa majiteľovi priznala paušálna sankčná náhrada škody, ktorá v prejednávanej veci dosahuje štvornásobok poplatku splatného za licencovanú produkciu (ďalej len „licenčný poplatok“).
- 20 STV tvrdí, že sporné ustanovenie neporušuje článok 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 a je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora.
- 21 Vnútroštátny súd zastáva názor, že rozhodnutie, ktoré bude musieť prijať, závisí výlučne od toho, či je sporné ustanovenie platné. Pripomína, že nariadenie prijaté na základe splnomocnenia obsiahnutého v základnom nariadení sa nemôže odchyliť od ustanovení tohto nariadenia, od ktorých je odvodené, inak hrozí, že dôjde k tomu, že bude zrušené, a poznamenáva, že sporné ustanovenie, ktorým Komisia stanovila minimálnu výšku paušálnej náhrady škody vo výške štvornásobku licenčného poplatku, by mohlo byť v rozpore s článkom 94 ods. 2 prvou vetou nariadenia č. 2100/94, a z tohto dôvodu by mohlo byť vyhlásené za neplatné.
- 22 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že na účely kompenzácie výhody, ktorú získal porušovateľ práv, článok 94 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje spravodlivú odmenu zodpovedajúcu výške licenčného poplatku. V tejto súvislosti je možné, že sa má článok 94 ods. 2 prvá veta uvedeného nariadenia vykladať v tom zmysle, že majiteľ práv môže mať nárok na dodatočnú náhradu škody v prípade úmyselného porušenia alebo porušenia z nedbanlivosti len

vtedy, ak môže takúto škodu konkrétne preukázať. Podľa vnútroštátneho súdu sa zdá, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že stanovenie minimálnej výšky škody prostredníctvom všeobecného pravidla nie je zlučiteľné s článkom 94 ods. 2 prvou vetou nariadenia č. 2100/94.

- 23 Za týchto okolností Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Falcký vyšší krajský súd Zweibrücken) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je článok 18 ods. 2 nariadenia [č. 1768/95] v rozsahu, v akom možno za podmienok uvedených v tomto ustanovení žiadať minimálnu náhradu škody vo výške štvornásobku licenčného poplatku, zlučiteľný s nariadením [č. 2100/94], najmä s jeho článkom 94 ods. 2 prvou vetou?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 24 Komisia síce vo svojich pripomienkach jasne netvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, uvádza však, že okolnosti týkajúce sa konania vo veci samej, ako vyplývajú z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sú málo jasné. Kladie si otázku, či boli v prejednávanej veci v hospodárskych rokoch 2013/2014 až 2015/2016 splnené podmienky stanovené v článku 14 ods. 1 nariadenia č. 2100/94, najmä podmienka týkajúca sa používania produktu zberu chránenej odrody na poli na vlastnej poľnohospodárskej usadlosti s cieľom zachovania poľnohospodárskej produkcie na účely rozmnožovania. Tvrdí, že ak to tak nie je, toto ustanovenie a sporné ustanovenie nie sú relevantné pre rozhodnutie sporu vo veci samej a odpoveď na prejudiciálnu otázku nie je v tejto súvislosti rozhodujúca. Zdôrazňuje však, že otázku, či sú splnené skutkové podmienky stanovené v tomto článku 14, môže posúdiť len vnútroštátny súd, ktorému prináleží zistiť všetky relevantné skutočnosti.
- 25 Treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v rámci spolupráce medzi týmto súdom a vnútroštátnymi súdmi stanovenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto v prípade, že sa položené otázky týkajú platnosti ustanovenia práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok zo 16. júla 2020, Facebook Ireland a Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, bod 73, ako aj citovaná judikatúra).
- 26 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že výklad alebo posúdenie platnosti právnej normy Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 28. apríla 2022, Caruter, C-642/20, EU:C:2022:308, bod 29 citovaná judikatúra).
- 27 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že pochybnosti vnútroštátneho súdu sa netýkajú toho, či sa sporné ustanovenie má uplatniť vo veci samej, ale jeho platnosti vzhľadom na nariadenie č. 2100/94, a najmä prvú vetu jeho článku 94 ods. 2. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania tiež vyplýva, že MS v prvostupňovom konaní tvrdil, že škoda spôsobená STV bola nahradená zaplatením spravodlivej odmeny v zmysle článku 94 ods. 1 nariadenia č. 2100/94 namiesto zaplatenia dlžnej sumy za pestovanie určenej podľa článku 5 ods. 5 nariadenia č. 1768/95. Toto posledné ustanovenie sa pritom týka výšky

spravodlivej odmeny, ktorá sa má vyplatiť majiteľovi podľa článku 14 ods. 3 štvrtej zarážky nariadenia č. 2100/94, čo predpokladá, že sú splnené podmienky stanovené v článku 14 ods. 1 tohto nariadenia, najmä že produkt zberu chránenej odrody sa používa na poli na vlastnej poľnohospodárskej usadlosti s cieľom zachovania poľnohospodárskej produkcie na účely rozmnožovania. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania napokon vyplýva, že spor medzi účastníkmi konania vo veci samej sa týka len výšky náhrady škody, ktorá sa má zaplatiť z dôvodu nepovoleného pestovania.

- 28 Preto sa nezdá, a už vôbec nie je zjavné, že posúdenie platnosti, ktoré požaduje vnútroštátny súd, nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej alebo že by išlo o problém hypotetickej povahy.
- 29 Návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto prípustný.

O prejudiciálnej otázke

- 30 Svojou jedinou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je vzhľadom na článok 94 ods. 2 prvú vetu nariadenia č. 2100/94 sporné ustanovenie platné, keďže v prípade opakovaného a úmyselného porušenia povinnosti zaplatiť spravodlivú odmenu podľa článku 14 ods. 3 štvrtej zarážky tohto nariadenia stanovuje povinnosť zaplatiť náhradu škody spôsobenej majiteľovi, ktorá predstavuje aspoň paušálnu sumu vypočítanú na základe štvornásobku priemernej sumy účtovanej za licencovanú produkciu množiteľského materiálu chránených odrôd dotknutého rastlinného druhu v tej istej oblasti.
- 31 Treba pripomenúť, že podľa článku 13 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 sa na činnosti týkajúce sa množiteľského materiálu odrôd alebo zozberaného materiálu chránenej odrody, okrem iného na výrobu alebo reprodukciu (množenie) vyžaduje povolenie majiteľa.
- 32 S cieľom ochrany poľnohospodárskej výroby však článok 14 ods. 1 tohto nariadenia odchylné od povinnosti získať povolenie majiteľa stanovuje, že poľnohospodári môžu na účely rozmnožovania (pestovania) na poli na ich vlastnej poľnohospodárskej usadlosti používať produkt zberu, ktorý získali na ich vlastnej poľnohospodárskej usadlosti sadením množiteľského materiálu chránenej odrody, ktorá sa nachádza na zozname druhov poľnohospodárskych plodín uvedených v článku 14 ods. 2 uvedeného nariadenia. Uplatnenie tejto výnimky podlieha splneniu určitých podmienok.
- 33 Článok 14 ods. 3 nariadenia č. 2100/94 jednak stanovuje, že tieto podmienky sa stanovujú vo vykonávacom nariadení podľa článku 114 tohto nariadenia na základe kritérií, ktoré umožňujú, aby táto výnimka nadobudla účinok a aby boli chránené oprávnené záujmy šľachtiteľa, ako je vymedzený v článku 11 ods. 1 uvedeného nariadenia, a poľnohospodára, a jednak uvádza tieto rozličné kritériá. Medzi nimi je uvedené kritérium stanovené v článku 14 ods. 3 štvrtej zarážke toho istého nariadenia, ktoré spočíva v zaplatení odchylnéj spravodlivej odmeny, splatnej majiteľovi za toto používanie (ďalej len „odchylná spravodlivá odmena“). Táto odmena musí byť zreteľne nižšia ako suma účtovaná za licencovanú produkciu.
- 34 Poľnohospodár, na ktorého sa vzťahuje článok 14 ods. 3 štvrtá zarážka nariadenia č. 2100/94, ale nezaplatí majiteľovi odmenu stanovenú v tomto ustanovení, nemôže využiť výnimku stanovenú v článku 14 ods. 1 tohto nariadenia a treba ho považovať za poľnohospodára, ktorý vykonáva niektorú z činností uvedených v článku 13 ods. 2 tohto nariadenia bez toho, aby na to mal

povolenie. Podľa článku 94 ods. 1 uvedeného nariadenia môže tento majiteľ podať proti tomuto poľnohospodárovi žalobu o zdržanie sa porušovania práv alebo zaplatenia spravodlivej odmeny alebo oboch možností súčasne. Ak by poľnohospodár konal úmyselne alebo z nedbanlivosti, podľa článku 94 ods. 2 toho istého nariadenia je tiež zodpovedný za náhradu ďalších škôd, ktoré boli uvedenému majiteľovi práv spôsobené takýmto konaním (rozsudok z 25. júna 2015, Saatgut-Treuhandverwaltung, C-242/14, EU:C:2015:422, bod 22 a citovaná judikatúra).

- 35 Keďže nariadenie č. 1768/95 má za cieľ spresniť kritériá stanovené v článku 14 ods. 3 nariadenia č. 2100/94 a Komisia je v rámci svojej vykonávacej právomoci oprávnená prijať všetky vykonávacie opatrenia potrebné alebo užitočné na vykonanie tohto posledného uvedeného nariadenia, pokiaľ s ním predovšetkým nie sú v rozpore (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2014, Parlament/Komisia, C-65/13, EU:C:2014:2289, bod 44 a citovanú judikatúru), je potrebné určiť, či Komisia tým, že sporným ustanovením stanovila minimálnu výšku paušálnej náhrady škody, ktorá vznikla majiteľovi, porušila článok 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94, ako jeho výklad podal Súdny dvor.
- 36 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že článok 94 nariadenia č. 2100/94 zakladá nárok na odškodnenie v prospech majiteľa práva Spoločenstva k odrode rastlín, ktoré nielenže je úplné, ale zakladá sa aj na objektívnom základe, t. j. vzťahuje sa len na škodu, ktorá bola spôsobená porušením práv vzťahujúceho sa na túto odrodu, avšak tento článok nemôže slúžiť ako základ na uloženie paušálneho príplatku za porušenie práv (pozri v tomto smere rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, body 33 a 43).
- 37 Článok 94 nariadenia č. 2100/94 teda nemožno vykladať tak, že by predstavoval právny základ na to, aby sa porušovateľovi práv uložila povinnosť zaplatiť v prospech majiteľa sankčnú náhradu škody, ktorá by mala formu paušálnej sumy (rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 34).
- 38 Naopak, rozsah náhrady škody, ktorá sa má podľa článku 94 nariadenia č. 2100/94 poskytnúť, má v maximálnej možnej miere zohľadňovať skutočnú a určitú škodu spôsobenú uvedenému majiteľovi z dôvodu porušenia práv (rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 35).
- 39 Na jednej strane je totiž cieľom článku 94 ods. 1 nariadenia č. 2100/94 finančne kompenzovať výhodu, ktorú získala osoba zodpovedná za porušenie, pričom táto výhoda zodpovedá sume rovnajúcej sa dlžnému poplatku, ktorý osoba zodpovedná za porušenie práv nezaplatila. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že toto ustanovenie nestanovuje náhradu iných škôd než tých, ktoré súvisia s nezaplatením „spravodlivej odmeny“ v zmysle tohto ustanovenia (pozri rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 31 a citovanú judikatúru).
- 40 Na druhej strane sa článok 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 týka škody, ktorú je povinný nahradiť porušovateľ práv zodpovedný za náhradu akýchkoľvek „ďalších škôd“ v prospech majiteľa v prípade porušenia „či už úmyselne alebo z nedbanlivosti“ (rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 32).
- 41 Pokiaľ ide o rozsah náhrady spôsobenej škody podľa článku 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94, Súdny dvor uviedol, že prináleží majiteľovi odrody, pri ktorej došlo k porušeniu práv, aby predložil dôkazy preukazujúce, že výška jeho škody ide nad rámec toho, čo je kryté spravodlivou odmenou stanovenou v odseku 1 tohto článku (rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 56).

- 42 Z tohto dôvodu výška licenčného poplatku nemôže sama osebe slúžiť ako základ na posúdenie tejto škody. Taký poplatok totiž umožňuje vypočítať spravodlivú odmenu podľa článku 94 ods. 1 nariadenia č. 2100/94 a nemusí nevyhnutne súvisieť so škodou, ktorá ostane nenahradená (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 57).
- 43 V každom prípade prináleží súdu, ktorý rozhoduje vo veci, aby posúdil, v akom rozsahu možno škody, ktoré uvádza majiteľ odrody, pri ktorej došlo k porušeniu, dostatočne presne preukázať, alebo či treba stanoviť paušálnu výšku sumy, ktorá bude najlepšie zobrazovať skutočnú výšku týchto škôd (rozsudok z 9. júna 2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, bod 59).
- 44 Platnosť sporného ustanovenia vzhľadom na článok 94 ods. 2 prvej vety nariadenia č. 2100/94 treba preskúmať s prihliadnutím na tieto úvahy.
- 45 Po prvé treba uviesť, že sporné ustanovenie stanovuje minimálnu paušálnu sumu vypočítanú na základe priemernej výšky licenčného poplatku, pričom výška tohto poplatku nemôže byť *per se* použitá ako základ na účely vyhodnotenia škody podľa článku 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94, ako bolo pripomenuté v bode 42 tohto rozsudku.
- 46 Po druhé stanovenie minimálnej výšky paušálnej náhrady škody, ktorá vznikla majiteľovi, znamená, ako uviedla Komisia v odpovedi na otázku položenú Súdny dvorom, že tento majiteľ nie je povinný preukázať rozsah spôsobenej škody, ale len existenciu opakovaného a úmyselného porušovania jeho práv. Ako však bolo pripomenuté v bodoch 38 a 41 tohto rozsudku, náhrada škody podľa článku 94 nariadenia č. 2100/94 musí v maximálnej možnej miere zohľadňovať skutočnú a určitú ujmu, ktorá takému majiteľovi vznikla, pričom tomuto majiteľovi prináleží, aby predložil dôkazy preukazujúce, že ujma uvedená v odseku 2 tohto článku ide nad rámec toho, čo je kryté spravodlivou odmenou stanovenou v odseku 1 uvedeného článku.
- 47 Stanovenie výšky minimálnej paušálnej náhrady škody tiež predpokladá stanovenie nevyvrátiteľnej domnienky, pokiaľ ide o minimálny rozsah tejto ujmy, a obmedzuje voľnú úvahu súdu, pričom súdu umožňuje len zvýšiť sumu minimálnej paušálnej náhrady stanovenú sporným ustanovením, ale neumožňuje ju znížiť, a to aj keď je skutočnú ujmu možné jednoducho vyčíslieť a je nižšia ako táto minimálna paušálna suma, ako Komisia uznala v odpovedi na otázku, ktorú v tejto súvislosti položil Súdny dvor na pojednávaní.
- 48 Napokon v súlade s judikatúrou, ktorá bola pripomenutá v bode 43 tohto rozsudku, je odškodnenie podľa článku 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 možné paušálne stanoviť len na základe posúdenia súdu, ktorý rozhoduje vo veci. Sporné ustanovenie teda tým, že stanovuje výšku minimálnu paušálnej sumy na účely náhrady škody, ktorá vznikla majiteľovi, obmedzuje v tejto súvislosti aj voľnú úvahu tohto súdu.
- 49 Po tretie, hoci rozsah náhrady škody splatnej podľa článku 94 nariadenia č. 2100/94 musí v maximálnej možnej miere zohľadňovať skutočnú a určitú škodu spôsobenú majiteľovi bez toho, aby došlo k uloženiu povinnosti zaplatiť sankčnú náhradu škody, ako bolo pripomenuté v bodoch 37 a 38 tohto rozsudku a ako uviedol generálny advokát v bode 83 svojich návrhov, sporné ustanovenie tým, že stanovuje výšku náhrady takejto škody na minimálnu paušálnu sumu vypočítanú na základe štvornásobku priemernej výšky licenčného poplatku, môže viesť k priznaniu náhrady škody sankčnej povahy.

- 50 Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenia Komisie založené na rozsudku z 25. januára 2017, *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa* (C-367/15, EU:C:2017:36), ako uviedol generálny advokát v bodoch 87 a 88 svojich návrhov, vec, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, sa týkala výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32), zatiaľ čo v prejednávanej veci má Súdny dvor posúdiť platnosť ustanovenia nariadenia č. 1768/95, ktoré je vykonávacím opatrením nariadenia č. 2100/94 a ktoré, ako bolo uvedené v bode 35 tohto rozsudku, musí byť z tohto dôvodu v súlade s týmto nariadením, a okrem iného s jeho článkom 94 ods. 2 Táto smernica sa okrem toho týka všetkých práv duševného vlastníctva, nielen práv Spoločenstva k odrodám rastlín, a vzťahuje sa na širokú a rôznorodú škálu možných porušení práv a zásahov do nich. Preto aj keď táto smernica môže prípadne predstavovať relevantný prvok kontextu, ktorý treba zohľadniť na účely výkladu nariadenia č. 2100/94, je potrebné vyhnúť sa tomu, aby sa pod zámienkou jeho systematického výkladu tomuto nariadeniu prisudzovala pôsobnosť, ktorá nezodpovedá jeho zneniu a účelu, pokiaľ ide o systéme ochrany práv Spoločenstva k odrodám rastlín.
- 51 Ako vyplýva z bodov 45 až 49 tohto rozsudku, sporné ustanovenie tým, že stanovuje výšku splatnej náhrady škody vo vzťahu k licenčnému poplatku, zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, pokiaľ ide o minimálny rozsah škody, ktorá vznikla majiteľovi, a obmedzuje voľnú úvahu súdu, ktorý rozhoduje vo veci, je v rozpore s článkom 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94, ako ho vykladá Súdny dvor. Tento záver nemôže zmeniť okolnosť, ktorú uvádzajú STV a Komisia, že toto ustanovenie sa uplatňuje výlučne v prípade opakovaného a úmyselného porušenia povinnosti zaplatiť odchýlnú spravodlivú odmenu stanovenú v článku 14 ods. 3 štvrtej zarážke tohto nariadenia. Prijatím sporného ustanovenia teda Komisia vzhľadom na článok 94 ods. 2 nariadenia č. 2100/94 prekročila hranice svojej vykonávacej právomoci.
- 52 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že sporné ustanovenie je neplatné vzhľadom na článok 94 ods. 2 prvú vetu nariadenia č. 2100/94, keďže v prípade opakovaného a úmyselného porušenia povinnosti zaplatiť odchýlnú spravodlivú odmenu, splatnú podľa článku 14 ods. 3 štvrtej zarážky nariadenia č. 2100/94, stanovuje náhradu škody spôsobenej majiteľovi, ktorá predstavuje aspoň paušálnu sumu vypočítanú na základe štvornásobku priemernej sumy účtovanej za licencovanú produkciu množiteľského materiálu dotknutých rastlinných odrôd v tom istom regióne.

O trovách

- 53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 18 ods. 2 nariadenia Komisie (ES) č. 1768/95 z 24. júla 1995, ktoré ustanovuje pravidlá poľnohospodárskych výnimiek pre potreby článku 14 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2100/94 o ochrane práv odrôd rastlín v spoločenstve, zmeneného nariadením Komisie (ES) č. 2605/98 z 3. decembra 1998, je neplatný.

Podpisy